UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

9 päivänä maaliskuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö — Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa — Asetus (EU) N:o 1215/2012 — Ajallinen ja aineellinen soveltamisala — Siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat — Täytäntöönpanomenettely maksamatta jätetyn julkisen pysäköintimaksusaatavan perimiseksi — Kuuluminen soveltamisalaan — Käsite ”tuomioistuin” — Julkinen notaari, joka on antanut täytäntöönpanomääräyksen todistusvoimaisen asiakirjan perusteella

Asiassa C-551/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Općinski sud u Puli-Pola (Pulan paikallistuomioistuin, Kroatia) on esittänyt 20.10.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 23.10.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Pula Parking d.o.o.

vastaan

Sven Klaus Tederahn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič sekä tuomarit A. Prechal, A. Rosas, C. Toader (esittelevä tuomari) ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.7.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Pula Parking d.o.o., edustajinaan M. Kuzmanović ja S. L. Pacheco-Vinković, odvjetnici,

— Sven Klaus Tederahn, edustajanaan E. Zadravec, odvjetnik,

— Kroatian hallitus, asiamiehenään A. Metelko-Zgombić,

— Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja M. Hellmann,

— Sveitsin hallitus, asiamiehenään M. Schöll,

* * Oikeudenkäyntikieli: kroaatti.

— Euroopan komissio, asiamiehinään C. Cattabriga, S. Ječmenica ja M. Wilderspin,

kuultuaan julkisasiamiehen 27.10.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1) tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty täytäntöönpanoa koskevassa asiassa, jossa asianosaisina ovat Pula Parking d.o.o. ja Sven Klaus Tederahn ja jossa on kyse maksamatta jätetyn julkisen pysäköintimaksusaatavan perimistä koskevasta hakemuksesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Asetuksen N:o 1215/2012 oikeudellisen perustan muodostavat SEUT 67 artiklan 4 kohta ja 81 artiklan 2 kohdan a, c ja e alakohta.

4 Asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 3, 4, 10, 26 ja 34 perustelukappale kuuluvat seuraavasti:

”(3) Unioni on asettanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta muun muassa helpottamalla oikeussuojan saatavuutta erityisesti yksityisoikeudellisissa asioissa tuomioistuimessa annettujen päätösten ja muiden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen avulla. – –

(4) Eräät tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista koskevien kansallisten sääntöjen väliset erot vaikeuttavat sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Säännökset, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevat säännöt ja varmistaa, että jäsenvaltiossa annetut tuomiot tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin, ovat välttämättömiä.

– –

(10) Tämän asetuksen soveltamisalan olisi katettava kaikki tärkeimmät siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat lukuun ottamatta tiettyjä selkeästi määriteltyjä asioita – –.

– –

(26) Keskinäinen luottamus lainkäyttöön unionissa oikeuttaa periaatteen, että jäsenvaltiossa annetut tuomiot olisi tunnustettava kaikissa jäsenvaltioissa ilman eri menettelyä. Myös tavoite vähentää rajat ylittävien riita-asioiden käsittelyyn kuluvaa aikaa ja kustannuksia oikeuttaa luopumisen täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta ennen täytäntöönpanoa vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Jäsenvaltiossa annettua tuomiota olisi tämän vuoksi käsiteltävä niin kuin se olisi annettu vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

– –

(34) Olisi varmistettava jatkuvuus [tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehdyn] yleissopimuksen [(EYVL 1972, L 299, s. 32)], [tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston] asetuksen (EY) N:o 44/2001 [(EYVL 2001, L 12, s. 1)] ja tämän asetuksen välillä, minkä vuoksi olisi säädettävä siirtymäsäännöksistä. Saman jatkuvuuden olisi koskettava myös Euroopan unionin tuomioistuimen tulkintaa [tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehdystä] yleissopimuksesta ja sen korvaavista asetuksista.”

5 Asetuksen N:o 1215/2012 I luvun otsikko on ”Soveltamisala ja määritelmät”. Kyseiseen lukuun sisältyvän 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa, riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa niitä käsitellään. Sitä ei erityisesti sovelleta vero- tai tulliasioihin eikä hallinto-oikeudellisiin asioihin eikä valtion vastuuseen teoista ja laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä (acta iure imperii).”

6 Tämän asetuksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

a) ’tuomiolla’ jokaista jäsenvaltion tuomioistuimen ratkaisua riippumatta siitä, kutsutaanko sitä tuomioksi, päätökseksi, täytäntöönpanomääräykseksi vai joksikin muuksi, samoin kuin oikeudenkäyntikuluja koskevaa tuomioistuimen virkamiehen päätöstä.

– –”

7 Mainitun asetuksen 3 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Tässä asetuksessa ’tuomioistuimella’ tarkoitetaan myös seuraavia viranomaisia siltä osin kuin ne ovat toimivaltaisia tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa:

a) Unkarissa notaari (közjegyző) maksamismääräyksiä (fizetési meghagyásos eljárás) koskevissa yksinkertaistetuissa menettelyissä;

b) Ruotsissa kruununvoudin virasto (Kronofogdemyndigheten) maksamismääräyksiä (betalningsföreläggande) ja virka-apumenettelyä (handräckning) koskevissa yksinkertaistetuissa menettelyissä.”

8 Saman asetuksen 66 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovelletaan ainoastaan sellaisiin oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille, sellaisiin virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu tai rekisteröity virallisina asiakirjoina, ja sellaisiin tuomioistuimessa tehtyihin sovintoihin, jotka on hyväksytty tai tehty 10 päivänä tammikuuta 2015 tai sen jälkeen.

2. Sen estämättä, mitä 80 artiklassa säädetään, asetusta (EY) N:o 44/2001 sovelletaan edelleen sellaisissa oikeudenkäynneissä annettuihin tuomioihin, jotka on pantu vireille, sellaisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu tai rekisteröity virallisina asiakirjoina, ja sellaisiin tuomioistuimessa tehtyihin sovintoihin, jotka on hyväksytty tai tehty ennen 10 päivää tammikuuta 2015 ja jotka kuuluvat kyseisen asetuksen soveltamisalaan.”

Kroatian oikeus

9 Täytäntöönpanolain (Ovršni zakon; Narodne novine, nrot 112/12, 25/13 ja 93/14) 31 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1) Tämän lain mukaan todistusvoimainen asiakirja on lasku, – – ote kirjanpidosta, oikeaksi todistettu yksityinen asiakirja ja asiakirja, jota erityissäännösten perusteella pidetään virallisena asiakirjana. Myös korkolaskelmaa pidetään laskuna.

2) Todistusvoimainen asiakirja on täytäntöönpanokelpoinen, jos siinä mainitaan velkojan ja velallisen nimet sekä maksuvelvollisuuden kohde, luonne, määrä ja eräpäivä.

3) Jos lasku on osoitettu luonnolliselle henkilölle, jolla ei ole rekisteröityä toimintaa, siinä on tämän pykälän 2 momentissa mainittujen tietojen lisäksi oltava velallista varten maininta siitä, että jos maksuvelvollisuutta ei täytetä, velkoja voi hakea erääntyneen saatavan täytäntöönpanoa todistusvoimaisen asiakirjan perusteella.

– –”

10 Täytäntöönpanolain 278 §:n mukaan julkiset notaarit ratkaisevat hakemuksia, jotka koskevat täytäntöönpanomenettelyn aloittamista todistusvoimaisten asiakirjojen perusteella.

11 Kyseisen lain 279 §:n 1 ja 3 momentin mukaan täytäntöönpanon alalla alueellisesti toimivaltainen notaari on se, jonka toimipaikan alueella täytäntöönpanomenettelyn vastapuolen kotipaikka on. Kyseisen lain 38 §:n mukaan tämä alueellinen toimivalta on yksinomainen. Tuomioistuimen on hylättävä täytäntöönpanohakemus, joka on tehty notaarille, jolla ei ole alueellista toimivaltaa.

12 Kyseisen lain 282 §:n 3 momentin mukaan notaari, jonka käsiteltäväksi saatetaan oikea-aikaisesti hänen antamaansa täytäntöönpanomääräystä koskeva tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyttävä ja perusteltu vastustus, siirtää asian riitauttamismenettelyä varten toimivaltaiseen tuomioistuimeen, joka ratkaisee asian tämän lain 57 ja 58 §:n mukaisesti.

13 Kyseisen lain 283 §:n 1 momentissa säädetään, että mikäli riitautusta ei ole tehty kahdeksan päivän kuluessa riitauttamiselle varatun määräajan päättymisestä, notaari liittää hakijan pyynnöstä antamansa täytäntöönpanomääräyksen oikeaksi todistettuun jäljennökseen täytäntöönpanolausekkeen.

14 Täytäntöönpanolain 58 §:n 3 momentin mukaan tuomioistuin, jolle riitautettua määräystä koskeva asiakirja-aineisto on toimitettu, on toimivaltainen kumoamaan tämän täytäntöönpanomääräyksen siltä osin kuin siinä määrätään täytäntöönpanosta ja peruuttamaan toteutetut toimenpiteet menettelyn jatkuessa maksamismääräyksen riitauttamiseen sovellettavien sääntöjen mukaisesti.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

15 Pulan kaupungin (Kroatia) omistama yhtiö Pula Parking vastaa kaupungin pormestarin 16.12.2009 tekemän päätöksen nojalla, sellaisena kuin se on muutettuna 11.2.2015, kyseisen kaupungin julkisten maksullisten pysäköintialueiden hallinnoinnista, valvonnasta, kunnossapidosta ja siivouksesta, pysäköintimaksujen perimisestä sekä muista kyseisiin alueisiin liittyvistä tehtävistä.

16 Sven Klaus Tederahn, jonka kotipaikka on Saksassa, pysäköi 8.9.2010 ajoneuvonsa Pulan kaupungin julkiselle maksulliselle pysäköintialueelle. Pula Parking antoi Tederahnille pysäköintilipukkeen.

17 Pysäköintisopimuksen mukaan, johon sitoutuminen perustui lipukkeen antamiseen, Tederahnin oli maksettava tämä lippu kahdeksan päivän kuluessa sen antamisesta, ja tämän määräajan jälkeen alkoi juosta viivästyskorko.

18 Koska Tederahn ei ollut maksanut vaadittuja summia asetetussa määräajassa, Pula Parking teki 27.2.2015 notaarille, jonka toimisto sijaitsee Pulassa, todistusvoimaiseen asiakirjaan perustuvan täytäntöönpanohakemuksen täytäntöönpanolain 278 §:n nojalla.

19 Pula Parkingin esittämä todistusvoimainen asiakirja oli oikeaksi todistettu ote sen kirjanpidosta, ja sen mukaan 8.9.2010 päivätyn laskun perusteella 100 Kroatian kunan (HRK) (noin 13 euroa) suuruinen summa oli erääntynyt maksettavaksi 16.9.2010.

20 Notaari antoi tämän asiakirjan perusteella täytäntöönpanomääräyksen 25.3.2015.

21 Koska Tederahn vastusti tätä määräystä 21.4.2015, asia siirrettiin Općinski sud u Puli-Polan (Pulan paikallistuomioistuin, Kroatia) käsiteltäväksi täytäntöönpanolain 282 §:n 3 momentin nojalla.

22 Tederahn esitti tämän riitauttamisen yhteydessä väitteen siitä, että täytäntöönpanomääräyksen 25.3.2015 antaneella notaarilla ei ollut aineellista eikä alueellista toimivaltaa sen vuoksi, että hänellä ei ollut toimivaltaa antaa tällaista määräystä vuodelta 2010 peräisin olevan todistusvoimaisen asiakirjan perusteella Saksan kansalaista tai minkä hyvänsä muun unionin jäsenvaltion kansalaista vastaan.

23 Näissä olosuhteissa Općinski sud u Puli-Pola päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko nyt käsiteltävässä asiassa sovellettava asetusta (EU) N:o 1215/2012, kun otetaan huomioon asianosaisten välisen oikeussuhteen luonne?

2) Koskeeko asetus (EU) N:o 1215/2012 myös julkisen notaarin toimivaltaa Kroatiassa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Asetuksen N:o 1215/2012 ajallinen soveltamisala

24 Koska Tederahn väitti, että asetus N:o 1215/2012 ei ole ajallisesti sovellettavissa sen vuoksi, että pysäköintialueen käyttöä koskeva sopimus oli tehty ennen Kroatian tasavallan liittymistä Euroopan unioniin 1.7.2013, on palautettava mieleen, että uuden jäsenvaltion liittymisasiakirja perustuu pääasiallisesti siihen yleiseen periaatteeseen, että unionin oikeuden säännöksiä ja määräyksiä sovelletaan välittömästi ja täysimääräisesti kyseiseen valtioon, koska poikkeukset ovat sallittuja vain, jos niistä määrätään nimenomaisesti siirtymämääräyksissä (tuomio 28.4.2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, 33 kohta).

25 Asetuksesta N:o 1215/2012 on täsmällisemmin todettava, että asetuksen 66 artiklan 1 kohdan mukaan asetusta sovelletaan ainoastaan sellaisiin oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille, sellaisiin virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu tai rekisteröity virallisina asiakirjoina, ja sellaisiin tuomioistuimessa tehtyihin sovintoihin, jotka on hyväksytty tai tehty 10.1.2015 tai sen jälkeen.

26 Vaikka on niin, että pääasia koskee sellaisen maksamatta jätetyn pysäköintimaksusaatavan perimistä, joka perustuu ennen Kroatian tasavallan liittymistä unioniin tehtyyn sopimukseen, täytäntöönpanomenettely aloitettiin 27.2.2015 eli asetuksen N:o 1215/2012 voimaantulon jälkeen ja pääasia pantiin vireille ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa 21.4.2015, joten pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kanne kuuluu mainitun asetuksen ajalliseen soveltamisalaan.

27 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 33 kohdassa, on tavallista, että maksettavien saatavien perintään sovelletaan menettelyllisiä sääntöjä, jotka olivat voimassa, kun täytäntöönpanotoimet käynnistettiin, eikä alkuperäisen sopimuksen tekohetkellä voimassa olleita menettelysääntöjä.

28 Tämän tuomion 26 kohdassa esitettyä päätelmää tukee myös tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehtyyn yleissopimukseen perustuva unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, jonka osalta – kuten asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 34 perustelukappaleesta ilmenee – on varmistettava jatkuvuus tämän asetuksen 66 artiklan 1 kohdan tulkinnassa; sen mukaan ainoa välttämätön ja riittävä edellytys sille, että kyseisen asetuksen järjestelmää sovelletaan ennen sen voimaantuloa syntyneitä oikeussuhteita koskeviin riitoihin, on se, että tuomioistuinmenettely on pantu vireille tämän ajankohdan jälkeen (ks. vastaavasti tuomio 13.11.1979, Sanicentral, 25/79, EU:C:1979:255, 6 kohta).

Ensimmäinen kysymys

29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ensimmäisellä kysymyksellään ennen kaikkea, onko asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluu täytäntöönpanomenettely, jonka alueellisen yhteisön omistama yhtiö on pannut vireille sellaista luonnollista henkilöä vastaan, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, ja joka koskee sellaisen maksamatta jätetyn pysäköintimaksusaatavan perimistä, joka on aiheutunut pysäköinnistä yleisellä parkkipaikalla, jonka hallinnoinnin mainittu yhteisö on delegoinut kyseiselle yhtiölle.

30 Pula Parking, Kroatian ja Sveitsin hallitukset ja Euroopan komissio ovat lähtökohtaisesti yhtä mieltä siitä, että pääasian oikeussuhde on luonteeltaan asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuin tavoin siviilioikeudellinen.

31 Todettakoon alustavasti, että siltä osin kuin asetus N:o 1215/2012 nykyisin korvaa asetuksen N:o 44/2001, on muistettava, että unionin tuomioistuimen viimeksi mainitun asetuksen säännöksistä antama tulkinta pätee myös asetuksen N:o 1215/2012 osalta, mikäli näiden molempien unionin oikeuden säädösten säännösten voidaan katsoa vastaavan toisiaan (tuomio 16.11.2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Kuten asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdasta, jossa toistetaan asetuksen N:o 44/2001 1 artiklan 1 kohdan sanamuoto, ilmenee, asetusta N:o 1215/2012 sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa.

33 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että sen varmistamiseksi, että tästä asetuksesta jäsenvaltioille ja asianomaisille henkilöille syntyvät oikeudet ja velvoitteet ovat mahdollisimman tasapuolisia ja yhdenmukaisia, siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsitettä ei ole tulkittava siten, että siinä ainoastaan viitattaisiin jonkin asianomaisen jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen. Kyseistä käsitettä on pidettävä itsenäisenä käsitteenä, jonka tulkinnassa on käytettävä perustana kyseisen asetuksen tavoitteita ja järjestelmää sekä niitä yleisiä periaatteita, jotka ilmenevät kansallisten oikeusjärjestysten muodostamasta kokonaisuudesta (ks. vastaavasti tuomio 22.10.2015, Aannemingsbedrijf Aertssen ja Aertssen Terrassements, C-523/14, EU:C:2015:722, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Sen selvittämiseksi, kuuluuko asia asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalaan, on tunnistettava asianosaisten välinen oikeussuhde ja tutkittava oikeussuojakeinon perusta ja sen vireille saattamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt (ks. vastaavasti tuomio 11.4.2013, Sapir ym., C-645/11, EU:C:2013:228, 34 kohta ja tuomio 12.9.2013, Sunico ym., C-49/12, EU:C:2013:545, 35 kohta).

35 Kuten julkisasiamies on myös todennut ratkaisuehdotuksensa 49–51 kohdassa, käsiteltävässä tapauksessa julkisen pysäköinnin hallinnointi ja pysäköintimaksujen kerääminen ovat paikalliseen etuun liittyviä tehtäviä, jotka Pulan kaupungin omistama yritys Pula Parking hoitaa. On kuitenkin niin, että vaikka Pula Parkingin valtuudet on annettu sille julkisen vallan toimella, maksamattoman pysäköintimaksusaatavan, sopimusluonteen ja perimistoimen, jonka tarkoituksena on yksityisten etujen turvaaminen ja jota säännellään yksityisten välisissä suhteissa yleisesti sovellettavilla kansallisilla säännöksillä, määrittäminen eivät näytä edellyttävän Pulan kaupungilta tai Pula Parkingilta julkisen vallan piiriin kuuluvien oikeuksien käyttämistä.

36 Tältä osin unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta näyttäisi ilmenevän – mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin tarkistettava –, että Pula Parkingin vaatimaan pysäköintimaksusaatavaan ei liity seuraamuksia, joiden voitaisiin katsoa johtuvan sen antamasta julkisen vallan toimesta, ja että se ei ole rangaistusluonteinen, joten se on näin ollen pelkkä vastike suoritetusta palvelusta.

37 Ei myöskään vaikuta olevan niin, että kun Pula Parking antaa asianomaisille pysäköintilipukkeen, se myöntää itselleen täytäntöönpanoperusteen yleisesti sovellettavista säännöksistä poiketen, koska lipukkeen antamisen jälkeen Pula Parking voi laskun haltijan tavoin pelkästään vedota sellaiseen todistusvoimaiseen asiakirjaan, jonka nojalla se voi käynnistää täytäntöönpanolain mukaisen menettelyn (ks. vastaavasti tuomio 12.9.2013, Sunico ym., C-49/12, EU:C:2013:545, 39 kohta).

38 Tästä seuraa, että Pula Parkingin ja Tederahnin välinen oikeussuhde on lähtökohtaisesti luonnehdittava yksityisoikeudelliseksi oikeussuhteeksi, ja se kuuluu asetuksessa N:o 1215/2012 tarkoitettujen siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden käsitteen alaan.

39 Kaiken edellä esitetyn valossa ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluu täytäntöönpanomenettely, jonka alueellisen yhteisön omistama yhtiö on pannut vireille sellaista luonnollista henkilöä vastaan, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, ja joka koskee sellaisen maksamatta jätetyn pysäköintimaksusaatavan perintää, joka on aiheutunut pysäköinnistä yleisellä parkkipaikalla, jonka hallinnoinnin mainittu yhteisö on delegoinut kyseiselle yhtiölle, kun maksu ei ole rangaistusluonteinen vaan pelkkä vastike suoritetusta palvelusta.

Toinen kysymys

40 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy toisella kysymyksellään, onko asetusta N:o 1215/2012 tulkittava siten, että toimiessaan heille kansallisessa lainsäädännössä annetun toimivallan puitteissa todistusvoimaiseen asiakirjaan perustuvissa täytäntöönpanomenettelyissä julkiset notaarit Kroatiassa kuuluvat tässä asetuksessa tarkoitetun tuomioistuimen käsitteen alaan.

41 Pula Parking ja Kroatian hallitus katsovat, että asetusta N:o 1215/2012 sovellettaessa ”tuomioistuin” olisi ymmärrettävä laajasti eli niin, että se kattaa paitsi sanan varsinaisessa merkityksessä tuomioistuimet, jotka hoitavat lainkäyttötehtäviä, myös notaarit. Euroopan komissio ja Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitetut muut asianomaiset, jotka ovat esittäneet huomautuksiaan – lukuun ottamatta Sveitsin hallitusta, joka ei ole lausunut tästä kysymyksestä –, katsovat, että tämän rajoittamatta asetuksen muuttamista Kroatian julkisia notaareja ei voida todistusvoimaiseen asiakirjaan perustuvien täytäntöönpanomenettelyjen osalta rinnastaa tuomioistuimeen asetuksessa tarkoitetussa merkityksessä.

42 Kuten unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, on niin, että jäsenvaltioiden oikeutta koskevan viittauksen puuttuessa asetuksen N:o 1215/2012 säännöksiä on tulkittava itsenäisesti siten, että otetaan huomioon tämän unionin oikeuden säädöksen yleinen rakenne, tavoitteet ja syntyhistoria (ks. vastaavasti tuomio 7.7.2016, Hőszig, C-222/15, EU:C:2016:525, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Asetuksen N:o 1215/2012 yleisestä rakenteesta on huomattava, että tässä asetuksessa viitataan useaan otteeseen tuomioistuimen, toimivallan tai oikeudenkäynnin käsitteisiin niitä kuitenkaan määrittelemättä.

44 Asetuksen N:o 1215/2012 otsikossa viitataan tuomioistuimen toimivaltaan ja sen 66 artiklan, joka koskee asetuksen ajallista soveltamista, 1 kohdassa täsmennetään, että tätä asetusta sovelletaan ainoastaan sellaisiin oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille 10.1.2015 tai sen jälkeen.

45 Asetuksen I luvussa, jonka otsikko on ”Soveltamisala ja määritelmät”, olevan 1 artiklan 1 kohdassa säädetään, että asetusta sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa, riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa niitä käsitellään. Asetuksen 2 artiklan mukaan tuomiolla tarkoitetaan jokaista jäsenvaltion tuomioistuimen ratkaisua riippumatta siitä, millä nimellä sitä kutsutaan.

46 Asetuksen 3 artiklassa mainitaan viranomaiset, jotka siltä osin kuin ne ovat toimivaltaisia tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa katsotaan tuomioistuimiksi, eli Unkarissa maksamismääräyksiä koskevissa yksinkertaistetuissa menettelyissä notaarit ja Ruotsissa maksamismääräyksiä ja virka-apumenettelyä koskevissa yksinkertaistetuissa menettelyissä kruununvoudin virasto. Koska tämä artikla koskee erityisesti siinä lueteltuja viranomaisia, notaarit Kroatiassa eivät kuulu sen alaan. Tältä osin merkitystä ei ole sillä, että asetus N:o 1215/2012 annettiin 12.12.2012 eli ennen Kroatian tasavallan liittymistä unioniin, eikä sillä, että unionin säännöstöön tehdyt tekniset mukautukset koskivat ainoastaan unionin säädöksiä, jotka oli annettu ja julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ennen 1.7.2012.

47 Lisäksi siltä osin kuin kyse on notaarin toimesta unionin tuomioistuin on jatkuvasti katsonut, että tuomiovallan käytön ja notaarin toimen välillä on perustavanlaatuisia eroja (ks. vastaavasti tuomio 24.5.2011, komissio v. Itävalta, C-53/08, EU:C:2011:338, 103 kohta; tuomio 1.10.2015, ERSTE Bank Hungary, C-32/14, EU:C:2015:637, 47 kohta ja tuomio 1.2.2017, komissio v. Unkari, C-392/15, EU:C:2017:73, 111 kohta).

48 On vielä todettava, että toisin kuin esimerkiksi toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4.7.2012 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 650/2012 (EUVL 2012, L 201, s. 107), jonka 3 artiklan 2 kohdassa säädetään, että asetuksessa käytetty käsite tuomioistuin kattaa paitsi oikeusviranomaiset myös muut tällä alalla toimivaltaiset viranomaiset, jotka hoitavat lainkäyttötehtäviä ja jotka täyttävät tietyt tässä samassa säännöksessä luetellut edellytykset, asetukseen N:o 1215/2012 ei sisälly mitään yleistä säännöstä, jolla olisi tällainen vaikutus.

49 Kuten edellä tämän tuomion 42 kohdassa on todettu, tässä asiassa on näin ollen arvioitava tuomioistuimen käsitettä asetuksen N:o 1215/2012, jonka tulkintaa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää, tavoitteiden valossa.

50 Tältä osin on palautettava mieleen, että asetuksen johdanto-osan neljännen perustelukappaleen mukaan on välttämätöntä yhdenmukaistaa tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevat säännöt ja varmistaa, että jäsenvaltiossa annetut tuomiot tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin. Kuten asetuksen johdanto-osan 26 perustelukappaleessa todetaan, ennen kaikkea keskinäinen luottamus lainkäyttöön unionissa oikeuttaa tämän vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen.

51 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että sekä jäsenvaltioiden välisen keskinäisen luottamuksen periaatteella että vastavuoroisen tunnustamisen periaatteella on unionin oikeudessa perustavanlaatuinen merkitys, koska niiden avulla voidaan luoda ja pitää yllä alue, jolla ei ole sisäisiä rajoja (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 78 kohta).

52 Asetuksen N:o 1215/2012 järjestelmässä nämä periaatteet ilmenevät siinä, että jäsenvaltion tuomioistuinten ratkaisut käsitellään ja pannaan täytäntöön kuin ne olisi annettu siinä jäsenvaltiossa, jossa täytäntöönpanoa pyydetään.

53 Asetuksella N:o 1215/2012, jonka oikeudellinen perusta on SEUT 67 artiklan 4 kohta, joka koskee oikeussuojan saatavuuden helpottamista muun muassa soveltamalla tuomioistuimessa annettujen päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta, pyritään siis siviili- ja kauppaoikeuden alan oikeudellisen yhteistyön alalla vahvistamaan tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevien sääntöjen yksinkertaistettua ja tehokkaampaa järjestelmää, joka on otettu käyttöön oikeudellisilla asiakirjoilla, joiden jatkumoa se on, oikeudellisen yhteistyön helpottamiseksi, jotta myötävaikutetaan sellaisen unionille asetetun tavoitteen toteutumiseen, jonka mukaan siitä tulee vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue, sen vankan luottamuksen perusteella, jonka on vallittava jäsenvaltioiden välillä (ks. analogisesti poliisiyhteistyön ja rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön alalla tuomio 1.6.2016, Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, 32 kohta).

54 Asetuksen N:o 1215/2012 tavoitteiden valossa siinä tarkoitettua tuomioistuimen käsitettä on siis tulkittava siten, että otetaan huomioon, että jäsenvaltioiden kansallisten tuomioistuinten on voitava tunnistaa muiden jäsenvaltioiden tuomioistuinten antamat ratkaisut ja ryhtyä asetuksessa edellytetyllä joutuisuudella näiden ratkaisujen täytäntöönpanoon. Se, että kyseisen asetuksen soveltamisen taustalla olevaa keskinäistä luottamusta lainkäyttöön kunnioitetaan unionin jäsenvaltioissa, edellyttää muun muassa, että ratkaisut, joiden täytäntöönpanoa pyydetään toisessa jäsenvaltiossa, on annettu tuomioistuinmenettelyssä, jossa taataan riippumattomuus ja puolueettomuus sekä kontradiktorisen periaatteen noudattaminen.

55 Tätä päätelmää tukee asetuksen N:o 1215/2012 syntyhistoria. Tältä osin tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta tehdyn ehdotuksen mukaan, joka koski asetuksen N:o 44/2001 uudelleenlaatimista (KOM(2010) 748 final), asetuksen N:o 1215/2012 I lukuun, jonka otsikko on ”Soveltamisala ja määritelmät”, lisätään tuomioistuimen käsitteen määritelmä siten, että tuomioistuimella tarkoitetaan myös ”mitä tahansa viranomaisia, jotka jäsenvaltio on nimennyt käyttämään toimivaltaa – – asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa”.

Unionin lainsäätäjä ei kuitenkaan noudattanut tätä lähestymistapaa.

56 Kuten Kroatian hallitus totesi istunnossa, Kroatiassa notaarit ovat osa tuomioistuinlaitoksesta erillistä julkista notaarijärjestelmää. Täytäntöönpanolain säännösten mukaan notaareilla on toimivalta ratkaista määräyksellä hakemukset, jotka koskevat täytäntöönpanomenettelyn aloittamista todistusvoimaisen asiakirjan perusteella. Kun määräys on annettu tiedoksi vastapuolelle, tämä voi vastustaa sitä. Notaari, jonka käsiteltäväksi saatetaan oikea-aikaisesti hänen antamaansa määräystä koskeva tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyttävä ja perusteltu vastustus, siirtää asian riitauttamismenettelyä varten toimivaltaiseen tuomioistuimeen, joka ratkaisee asian.

57 Näistä säännöksistä seuraa, että notaarin antamaan todistusvoimaiseen asiakirjaan perustuva täytäntöönpanomääräys annetaan velalliselle tiedoksi vasta sen antamisen jälkeen ilman, että hakemusta, joka on saatettu notaarin käsiteltäväksi, annettaisiin tiedoksi velalliselle.

58 Velallisella on kyllä mahdollisuus vastustaa notaarin antamaa täytäntöönpanomääräystä, ja näyttää siltä, että notaari käyttää todistusvoimaiseen asiakirjaan perustuvassa täytäntöönpanomenettelyssä hänelle annettuja toimivaltuuksia tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi notaarin on saatettava mahdolliset riitauttamiset, valvonnassa, mutta notaarin Kroatiassa suorittama tähän perustuvan täytäntöönpanomääräyksen antamista koskevan hakemuksen tutkinta ei ole kontradiktorinen.

59 Kaiken edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetusta N:o 1215/2012 on tulkittava siten, että toimiessaan heille kansallisessa lainsäädännössä annetun toimivallan puitteissa todistusvoimaiseen asiakirjaan perustuvissa täytäntöönpanomenettelyissä julkiset notaarit Kroatiassa eivät kuulu tässä asetuksessa tarkoitetun tuomioistuimen käsitteen alaan.

Oikeudenkäyntikulut

60 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluu täytäntöönpanomenettely, jonka alueellisen yhteisön omistama yhtiö on pannut vireille sellaista luonnollista henkilöä vastaan, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, ja joka koskee sellaisen maksamatta jätetyn pysäköintimaksusaatavan perimistä, joka on aiheutunut pysäköinnistä yleisellä parkkipaikalla, jonka hallinnoinnin mainittu yhteisö on delegoinut kyseiselle yhtiölle, kun maksu ei ole rangaistusluonteinen vaan pelkkä vastike suoritetusta palvelusta.**

2) **Asetusta N:o 1215/2012 on tulkittava siten, että toimiessaan heille kansallisessa lainsäädännössä annetun toimivallan puitteissa todistusvoimaiseen asiakirjaan perustuvissa täytäntöönpanomenettelyissä julkiset notaarit Kroatiassa eivät kuulu tässä asetuksessa tarkoitetun tuomioistuimen käsitteen alaan.**

Allekirjoitukset